



स्थानीय राजपत्र

kfn⁶f/ gu/kflnsf4f/f k\$flzt

खण्ड-५ पालुडटार, सडख्या १८

भाग -३

kdflois /Of ldlit M) &%+ (÷!@

उद्योग व्यवसाय दर्ता, नवीकरण, सञ्चालन र नियमन सम्बन्धी
कार्यविधि-२०७५

प्रस्तावना:

नेपालको संविधानको भाग ४, धारा ५१ अन्तर्गत उल्लेखित अर्थतन्त्रमा निजी, सहकारी र सरकारी क्षेत्रको भूमिकालाई महत्व दिदै उपलब्धसाधन र स्रोतको अधिकतम परिचालन गरी आर्थिक समृद्धि हासिल गर्न साथै हासिल गरिएको सम्वृद्धिमा बहुसंख्यक जनताको पहुँच स्थापना गर्ने मार्गनिर्देश गर्ने, उद्योग व्यवसाय प्रबर्द्धन, विस्तार साथै गुणस्तरीय एवं विश्वसनीय सेवा तथा उत्पादन प्रबर्द्धनको उदेश्य राखी पालुडटार नगरपालिकाको नगर कार्यपालिकाबाट पारित यस कार्यविधिले व्यवसाय दर्ता, नवीकरण संचालन र नियमनका लागि नगरपालिकाका आगामी कार्यलाई निर्देशित गर्ने छ।

१. संक्षिप्त नाम र परिचय

क. यस कार्यविधिको नाम पालुटार उद्योग व्यवसाय दर्ता नवीकरण, संचालन र नियमन कार्यविधि, २०७५ रहनेछ।

२. परिभाषा :

क) “नगरपालिका” भन्नाले नेपालको संविधान बमोजिम गठन भएको

पालुडटार नगरपालिकालाई जनाउँदछ ।

- ख) “नगर कार्यपालिका” भन्नाले यस पालुडटार नगरपालिकाको कार्यपालिकालाई
- ग) “नगर सभा ” भन्नाले यस पालुडटार नगरपालिकाको नगर सभा सभालाई जनाउँदछ ।
- घ) “प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत” भन्नाले यस नगरपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई जनाउँदछ ।
- ङ) “घरेलु शाखा” भन्नाले यस नगरपालिकामा रहेको उद्योग सम्बन्धी कार्य हेर्ने शाखालाई वा इकाईलाई जनाउँदछ ।

३. उद्योग तथा व्यवसाय दर्ता सम्बन्धी व्यवस्था

उद्योग, व्यापार, सेवार पेशाजन्य क्रियाकलापहरू यस पालुडटार नगरपालिका भित्र संचालन गर्नको लागि यस कार्यविधिले निर्देश गरेबमोजिम दर्ता गरी मात्र संचालन गर्न पाइने छ । दर्ता गर्नको लागि यस कार्यविधिले अनुसूचीमा तोके बमोजिमको निवेदन पेश गर्नुपर्नेछ । पेश गरिएको निवेदनको आवश्यक कारवाही गरी नगरपालिकाले व्यवसायी लाई अनुसूचीमा व्यवस्था गरिए बमोजिमको व्यवसाय दर्ताको प्रमाण पत्र प्रदान गर्नेछ । नगरपालिकामा व्यवसाय दर्ता गरिसकेपछि अन्य सम्बन्धित निकायबाट प्रचलित संघीय तथा प्रदेश कानून बमोजिम अनुमति लिनुपर्ने कानूनी प्रावधान भएका पेशा, व्यवसाय संचालन गर्न पूर्व सम्बन्धित निकायबाट अनुमति लिनु पर्ने दायित्व व्यवसायी स्वयंको नै हुनेछ । व्यवसाय संचालित स्थानमा अनुसूची बमोजिमको सूचनापाटी अनिवार्य रूपमा टास गरिएको हुनु पर्नेछ । नगरपालिकाले व्यवसाय दर्ता र कर प्रयोजनका लागि दर्ता किताब र विवरण किताब वा कम्प्युटर सफ्टवेयर व्यवस्थित गर्नेछ ।

४. नवीकरण सम्बन्धी व्यवस्था

आवधिक रूपमा (आर्थिक वर्ष अन्त्य भएको ३५ दिन भित्र) आवश्यक प्रक्रिया पुरा गरी नगरपालिकाको कार्यालयबाट आफ्नो उद्योग/व्यवसाय नवीकरण गरिसक्नु पर्नेछ । अन्यथा मासिक हर्जना लाग्ने वा संबन्धित निकायले कार्यपालिकामा आवश्यक कारवाहीको सिफारिस गरी सो अनुसार गर्न सक्ने छ । साथै साभेदारी थपघट, स्थान परिवर्तन वा अवस्था परिवर्तनको कार्य गर्नु परेमा समेत नवीकरण प्रक्रिया मार्फत सहजीकरण गरिने छ ।

५. उद्योग तथा व्यवसाय कर

यो कार्यविधिदेले निम्नबमोजिम उद्योग/व्यवसायको वर्गिकरण गरी नगरपालिकाको कार्यालयमा उद्योग व्यवसाय दर्ता गर्ने, गराउने साथै वर्गीकृत व्यवसायको स्तरीकरण गरी वार्षिकरूपमा कर संकलन गर्न मार्गनिर्देश गर्नेछ। प्राकृतिक श्रोत उत्खनन गर्ने प्रयोग गरी बस्तु र सेवा प्रवाह गर्ने उद्योग : इटा भट्टा, बालुवा प्रशोधन, क्रसर, ह्युम पाइप, ब्लक रिंग कंक्रीट, स मिल, फर्निचर, खानी, ग्रिल उद्योग सेवा प्रवाह व्यवसाय वर्गीकरण: (आवाशीय होटल, रेस्टुरेन्ट, खाना होटल, चिया पसल, पर्यटन प्रवर्धन गर्ने व्यवसाय, सुन्दरता जन्य व्यवसाय, निर्माण सामग्री बिक्री वितरण गर्ने, दैनिक उपभोग्य बस्तुको उत्पादन र बिक्री: कुटानी पिसानी मिल, किराना पसल, तरकारी पसल, पेय पदार्थ उत्पादन र बिक्री, दुग्ध जन्य उत्पादन र बिक्री, कपडा पसल, टेलर, मेशिनरी सामान निर्माण, मर्मत र बिक्री वितरण : ग्यारेज, रासायनिक वस्तुको बिक्री र उत्पादन : पसल मनव तथा जैविक स्वस्थ: फार्मेसी, कृषि तथा पशु स्वास्थ्य उद्योग, अस्पताल, क्लिनिक ज्ञान र सीप सिकाउने: तालिम केन्द्र निजी विद्यालय, ट्युशन केन्द्र इन्धन प्रशोधन, तथा बिक्री वितरण: सिलाई कटाई शैलुन

६. प्रोत्साहन र सहजीकरण सम्बन्धी व्यवस्था

कृषिजन्य उद्योग व्यवसाय संचालन गर्ने स्थानीयलाई अनुदान प्रदान गरिनेछ। स्थानीय जनतालाई रोजगारी प्रदान गर्ने साथै स्थानीय उत्पादनलाई बजार प्रदान गर्ने उद्योग/व्यवसाय स्थापना गर्न भौतिक पूर्वाधार निर्माण गर्न सहूलियत प्रदान गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ। लक्षित वर्ग (महिला, सीमान्तकृत, उत्पीडित, बिपन्न, साथै युवा) उद्यमशीलता प्रवर्द्धनको लागि तालिम र अनुदानको व्यवस्था गरिनेछ। यस्ता अनुदान तथा सहूलियत वार्षिक नीति तथा कार्यक्रममा समेटि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिनेछ।

७. श्रमिक सम्बन्धी व्यवस्था

यस नगरपालिका क्षेत्र भित्र सञ्चालित सम्पूर्ण उद्योग/व्यवसायले नेपालको प्रचलित श्रम सँग संबन्धित प्रचलित नियम कानूनको पूर्ण पालना गर्नुपर्नेछ। अन्यथा हुन गएको उजुरी वा जानकारी आएमा आवश्यक कारवाही गरिनेछ।

८. वातावरण तथा भौगोलिक प्रभाव

खानी उत्खनन, रासायनिक पदार्थ उत्पादन, तथा प्राकृतिक श्रोत साधन प्रयोग गरी संचालन गरिने निम्न प्रकारका उद्योग संचालन पूर्व अनिवार्य रूपमा वातावरणीय

प्रभाव मूल्याङ्कन गरी विज्ञको सीफारिस बमोजिम मात्र अनुमति दिने वा नदिने अधिकार नगरपालिका सँग निहित रहनेछ । साथै नगरपालिका भित्र संचालित सम्पूर्ण उद्योग व्यवसायले आफूले उत्पादन गरेको फोहोर, प्रदुषण व्यवस्थापन गर्न जिम्मेवारी लिनु पर्नेछ ।

९. उद्योग तथा व्यवसायको सामाजिक उत्तरदायित्व

नेपालको प्रचलित कानून बमोजिम अथवा यस कार्यविधिले तोके बमोजिम यस नगर भित्र संचालित सम्पूर्ण उद्योग व्यवसायले आफ्नो नाफाको ५ प्रतिशत र कम व्यवसायको सामाजिक उत्तरदायित्व शीर्षकमा छुट्याई नगरपालिकाको सञ्चित कोषमा दाखिला गरी आवश्यक प्रक्रिया मार्फत नगरपालिका भित्र सामाजिक सेवामा अनिवार्य रुपमा खर्च गर्नु पर्ने छ ।

१०. मूल्य निर्धारण र सेवा तथा उत्पादनको गुणस्तरको मापदण्ड

काला बजारी, गुणस्तररहित सेवा वा वस्तु तथा म्याद गुज्रिएका वस्तुको बिक्री वितरण, अधिक मूल्यमा कारोवार तथा आफूखुशी मूल्य वृद्धि दण्डनीय ठहर गरिनेछ । गुणस्तर र मूल्य निर्धारणको लागि संघ र प्रदेश तहका प्राविधिक र संस्थागत जिम्मेवार निकायको नीति तथा मापदण्डलाई समेत श्रोतको रुपमा प्रयोग गरिने वा त्यसलाई अवलम्बन गरिनेछ । उद्योग व्यवसाय सँग संबन्धित मूल्य निर्धारण, गुणस्तर परीक्षण प्रयोजनका लागि अनुसूचीमा व्यस्था गरिएको संयन्त्रले कार्य सहजीकरण गर्ने छ ।

११. अनुगमन र मूल्यांकन

व्यवसायको प्रकृति हेरी आवधिक अनुगमन र मूल्यांकन गर्ने त्यसको प्रतिवेदन नगर कार्यपालिकामा पेश गरी आवश्यकता बमोजिम नियमन/प्रोत्साहन गर्ने नीति अवलम्बन गरिएको छ । अनुगमन तथा मूल्यांकन गर्न विज्ञ, उपभोक्ता प्रतिनिधि, जनप्रतिनिधि, उद्योगी, सुरक्षा निकाय सम्मिलित समिति निर्माण गरिने छ ।

१२. खारेजी तथा कारवाही सम्बन्धी व्यवस्था

तेकिएको मापदण्ड पुरा नगर्ने तथा कानूनी र वित्तीय अनुशासन उल्लंघन गर्ने व्यवसायलाई व्यवसायको प्रकृति हेरी २४ घण्टा देखि ५ महिना सम्मको सुधार गर्ने म्याद दिईने छ । सुधारका लागि तोकिएको समयमा समेत आवश्यक सुधार नगर्ने उद्योग व्यवसायको दर्ता खारेजी समेत गरी आवश्यक कारवाही गरिनेछ ।

१३. बाधा अड्काउ फुकाउ

यो कार्यविधिमा उल्लेख नभएको विषयमा कुनै नीतिगत, व्यवहारिक वा कार्यसम्पादन सम्बन्धी समस्या आइपरेमा नगर कार्यपालिकाले बाधा अड्काउ फुकाई कार्य सम्पादन गर्न सहजीकरण गर्न सक्ने छ ।

अनुसूची १: उद्योग व्यवसाय दर्ता, नवीकरण निवेदन फाराम

श्री पालुडटार नगरपालिका

..... कार्यालय

विषय : व्यवसाय दर्ता, नवीकरण गर्न र परिचय पाटी राख्न अनुमति पाउँ ।

मैले । हामी ले निम्न स्थानमा व्यवसाय दर्ता, नवीकरण गर्न लागेकोले आवश्यक कागजात सहित दरखास्त गर्न आएको छु/छौ । पालुडटार नगरपालिकाको उद्योग व्यवसाय दर्ता, नवीकरण संचालन र नियमन कार्यविधिले तोकेको मापदण्ड सहितको दस्तुर बुझाउनुको साथै पालुडटार नगर पालिकाबाट समय समयमा दिइने आदेश, निर्देशन समेत पालना गर्न मञ्जुर छु/छौ । साथै मैले, हामीले पेश गरेको कागजात तथा विवरणहरु ठीक साँचो रहेको र फरक परे कानून बमोजिम कारवाही भएमा मञ्जुर छु/छौ ।

१. व्यवसायीको नाम, थर :

(फर्म कम्पनीको हकमा मुख्य व्यक्तिको नाम)

२. स्थायी ठेगाना : जिल्ला गा.पा./न.पा.
..... वडा नं. मार्ग घर नं.

३. बाबुको नाम, थर :

४. व्यवसाय रहेको स्थानको ठेगाना : वडा नं. मार्ग घर नं.
व्यवसाय कम्पलेक्स भए पसल/संकेत नं. पोष्ट बक्स नं.
..... वेभसाइट

५. सम्पर्क फोन नं. : फ्याक्स इमेल

६. भाडामा रहेको भए व्यवसाय रहने घर, जग्गाको घरधनीको नाम, थर :

७. ठेगाना : वडा नं. घर नं. मार्ग

८. व्यवसायको विवरण / प्रकृति :

९. पूँजीगत लगानी रु.मा

१०. फर्म/कम्पनीको नाम

११. परिचय पाटीको साइज : (लम्वाई चौडाई वर्गफिट

१२. अन्यत्र दर्ता भएको भए, दर्ता नं. / कार्यालय:

१३. संलग्न गर्नुपर्ने कागजातहरू : आफ्नै घर जग्गा भए जग्गा धनी प्रमाण पत्रको प्रतिलिपि-१, भाडामा बस्ने भए भाडा र कम र भुक्तानी तरिका समेत खुलेको वहाल समझौता-१, नागरिकता प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि-१ विदेशी नागरिकको हकमा नेपालस्थित राजदुतावासबाट व्यवसायीको नाममा जारी कागजात-१, करदाताको हालसालैको पासपोर्ट साईजको फोटो २ प्रति । फर्म कम्पनी भएमा दर्ता । इजाजत प्रमाण पत्र र आन्तरिक राजश्व कार्यालयमा अधिल्लो आ.व. सम्मको कर तिरेको कर दाता प्रवमाण-पत्रको प्रतिलिपि ।

मिति :

निवेदकको दस्तखत

कार्यालय प्रयोजनका लागि मात्र :-

निवेदन दस्तुर : दर्ता दस्तुर

व्यवसायकर परिचय पाटी दस्तुर दस्तुर

..... जरिवाना जम्मा

व्यवसाय प्रमाण पत्र नं. :

मिति:

.....

पेश गर्ने

ठीक छ, भनी प्रमाणित गर्ने

स्वीकृत गर्ने

अनुसूची २: पालुङटार नगरपालिकाको उद्योग/व्यवसाय दर्ता प्रमाण -पत्र

पालुङटार नगरपालिका
उद्योग/व्यवसाय दर्ता प्रमाण-पत्र

करदाता नं.

दर्ता मिति :

प्रमाण पत्र नं. :

जिल्ला नगरपालिका

..... वडा नं. बस्ने श्री

..... लाई पालुङटार नगरपालिकाको उद्योग व्यवसाय दर्ता, नवीकरण, संचालन र नियमन कार्यविधिले तोकेको मापदण्ड सहितको दस्तुर बुझाउनुको साथै पालुङटार नगरपालिकाबाट समय समयमा दिइने आदेश, निर्देशन समेत पालन गर्न मन्जुर भएको निवेदनको आधारमा व्यवसाय दर्ता गरी यो प्रमाण-पत्र जारी गरिएको छ ।

व्यवसायको नाम :

व्यवसाय रहने स्थान: पालुङटार नगरपालिका वडा नं. बाटोको

नाम घर नं. टोल

..... व्यवसाय रहने घर/जग्गाधनीको नाम :

..... व्यवसायको प्रकृति :

विवरण पुँजीगत लगानी (रु मा) :

.....

करदाताको हस्ताक्षर :

स्वीकृत गर्नेको हस्ताक्षर :

१) प्रत्येक आर्थिक वर्षको लागि नगरपालिकाको वार्षिक कर सम्बन्धीत कार्यालयमा गई उक्त आ.व.को ३५ दिन भित्र बुझाई प्रमाणपत्र नवीकरण गर्नुपर्नेछ । नगर पालिकाबाट व्यवसाय कर टोली खटाईएको अवस्थामा व्यवसायीको कार्यस्थलमै व्यवसाय प्रमाणपत्र नवीकरण गर्न सकिनेछ ।

२) व्यवसाय गरी आएको स्थान परिवर्तन गर्न परेमा पालुङटार नगरपालिकाबाट

पूर्व स्वीकृति लिनुपर्ने छ ।

- ३) व्यवसाय बन्द गर्नु परेमा करदाताले पालुडटार नगरपालिकाको सम्बन्धीत कार्यालयबाट व्यवसाय बन्द भएको जनाउ पत्र अनिवार्य रूपमा लिनुपर्नेछ । अन्यथा व्यवसाय चालु नै रहेको मानी साल बसाली रूपमा कर लाग्नेछ ।
- ४) यो प्रमाणपत्र व्यवसाय गरेको स्थानमा सबैले देखिने गरी राखिनु पर्दछ । र को कर्मचारीहरुले हेर्न पनि किसिमको व्यवसायिक गतिविधिमा बाल श्रमिकहरु प्रयोग गर्न पर्दछ र को कर्मचारीहरुले हेर्न चाहेको बखतमा तुरुन्त देखाउनुपर्दछ ।
- ५) कुनै पनि किसिमको व्यवसायिक गतिविधिमा बाल श्रमिकहरु प्रयोग गर्न पाइने छैन यदि सो गरेको पाईएमा प्रचलित कानून बमोजिम कारवाही गरी व्यवसाय दर्ता खारेजी समेत गर्न सकिनेछ ।
- ६) व्यवसायबाट उत्पादन हुने फोहर मैला उचित व्यवस्थापन गर्ने दायित्व कर दाताको हुनेछ ।
- ७) व्यवसाय सञ्चालनको सिलसिलामा नगरपालिकाबाट समय समयमा दिने निर्देशनको पालना गर्नु करदाताको कर्तव्य हुनेछ ।
- ८) उल्लेखित शर्तनामाहरु पालना नगरेमा नगरपालिकाले जुनसुकै बखतमा पनि यो प्रमाणपत्र रद्द गरी व्यवसाय बन्द समेत गर्न सक्नेछ ।
- ९) यो प्रमाणपत्र दर्ता, नवीकरण, सञ्चालन र नियमन प्रयोजनको लागि जारी गरिएको हो । प्रचलित उद्योग ऐन बमोजिम अनुमति लिएर मात्र सञ्चालन गर्नुपर्ने कुनै उद्योग/पेशा वा व्यवसायले प्रचलित कानून बमोजिम दर्ता गरीमात्र त्यस्तो कार्य सञ्चालन गर्नु पर्नेछ ।

अनुसूची ३: उद्योग व्यवसाय कर दर्ता किताब

दर्ता नं.	नाम	ठेगाना	प्रोपाइटर	सम्पर्क नं.	कैफियत

आज्ञाले
विरेन्द्र देव भारती
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत